

визначення та обґрунтування можливостей та шляхів щодо модернізації власного національного досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи сільської місцевості у контексті зарубіжного, серед яких провідними вбачаємо: розробку єдиної системи стандартів професійної підготовки і діяльності вчителя, інтегрованих вимог до його компетентності, оновлення змісту професійної підготовки вчителів початкової школи та переорієнтацію навчальних програм відповідно до європейських стандартів, забезпечення неперервності професійної підготовки вчителів початкової школи, тісної співпраці з університетами, школами та місцевими органами освіти, які відповідають за професійну підготовку вчителів тощо [2].

Висновки. Результати пошуку засвідчують значний інтерес до порушеної проблеми в аспекті модернізації системи професійної підготовки вчителя до педагогічної діяльності в початковій школі сільської місцевості та прагнення до консолідації зусиль, поєднання традиційного й інноваційного щодо формування єдиних стандартів такої підготовки, виявлення позитивних тенденцій з опорою на національну систему освіти, оновлення організаційно-змістових засад із урахуванням європейського виміру освіти, виявлення та використання позитивних ідей для оновлення педагогічної освіти України і представлення її здобутків у європейському освітньому просторі.

Подальші наукові пошуки в цьому напрямку будуть стосуватися аналізу моделей системи підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в початкових школах сільської місцевості різних типів.

Література

1. Онишків З. М. Підготовка студентів до роботи в початковій школі сільської місцевості : монографія / З. М. Онишків. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 382 с.

2. Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: монографія / Пуховська Л. П. – Вища школа, 1997. – 180 с.

3. Сбруева А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. А. А. Сбруева. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.

4. Франчук Т. Й. Педагогічні системи минулого як суб'єкт оптимізації сучасної освіти: особливості трансформаційних процесів // Особистісно орієнтований потенціал педагогіки В. О. Сухомлинського. / Збірник матеріалів міжвузівської науково-практичної конференції (30 вересня – 1 жовтня 2008 року). – м. Кам'янець-Подільський, 2008. – 275 с.

5. Teachers' Standards. Guidance for school leaders, school staff and governing bodies // [інтернет ресурс].

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/301107/Teachers_Standards.pdf

УДК 371.3

Бирко Н. М.

ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОСВІТІ

З прийняттям проекту Закону "Про освіту" на виконання Концепції Нової української школи, до основних принципів, за якими працюватиме Нова школа на засадах педагогіки партнерства належать принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [2].

Технологія соціального партнерства прийшла до нас із Заходу. Суттєвими кроками у цьому напрямі було створення Національної Ради соціального партнерства при Президентові України (1993 р.), розробка проекту закону України "Про соціальне

партнерство" (2002). Ефективні підходи до вдосконалення підготовки кваліфікованих робітників відповідно до вимог соціального партнерства були викладені у Концепції розвитку професійно – технічної (професійної) освіти в Україні на 2005–2010 рр., схваленої 2004 р. на спільному засіданні колегії Міністерства освіти і науки України та президії АПН України. Однак, не отримавши статусу нормативно-правового документа, ця концепція не змогла ефективно впливати на модернізаційні процеси в системі професійної освіти з питань оновлення змісту, впровадження сучасних форм і методів навчання, управління освітньо-виховною, навчально-виробничою, навчально-методичною, фінансово-економічною та господарською діяльністю тощо [3, с. 9].

Вперше у вітчизняній літературі довідниково-аналітична праця "Енциклопедія освіти" (2008 р.) визначає сутність **«соціального партнерства»** як систему колективно-договірного регулювання соціально-трудова відносин між соціальними суб'єктами шляхом розроблення й реалізації спільних соціально-трудова договорів, програм чи угод на визначені терміни; соціально-трудова відносин, що забезпечують оптимальний баланс та реалізацію основних інтересів різних соціальних груп; інститутів і механізмів погодження інтересів учасників виробничого процесу: працівників та роботодавців [1, с. 848–849].

Науковець Гринько С. Г. дає визначення соціального партнерства в освіті як спільної діяльності (добровільне і рівноправна взаємодія і взаємна підтримка) освітнього закладу та інших соціальних інститутів, спрямованої на розробку, прийняття і реалізацію педагогічних і соціально-економічних рішень, що забезпечують підвищення ефективності розвитку, навчання та виховання дітей і підлітків, їх самовизначення та самореалізації в соціальному середовищі, взаємодію учасників освітнього процесу.

Як один із принципів педагогіки партнерства, соціальне партнерство, відіграє важливу роль у формуванні конкурентноспроможної особистості не тільки в українському суспільстві, а й поза його межами. Адже саме така особистість готова будувати нові продуктивні відносини з оточуючими, готова проявляти ініціативу, здатна приймати рішення та нести за них відповідальність. Про це свідчать такі форми співпраці з іноземцями як обмін з іноземними студентами, навчання за кордоном в сім'ї, а також масові виїзди наших земляків за кордон у пошуках кращого життя. Збільшується показник українських студентів у вищих вузах за кордоном, що свідчить про реалізацію партнерських взаємовідносин з іншими країнами та розвиток соціального партнерства в межах нашої держави.

Технологія соціального партнерства спрямована на успішну взаємодію особистості не тільки з соціумом, а й з природою. Кожна людина повинна пам'ятати, що ми є частиною природи і повинні жити у гармонії з нею. Такі переконання неодноразово доводив великий педагог В. О. Сухомлинський, займаючись зі своїми дітьми в дивовижній "школі під блакитним небом" і проводячи уроки серед природи. Мета таких уроків полягала у формуванні в дітей естетичного розвитку, психологічних якостей, співпраці з природою, відчуття цілісності своєї особистості, унікальності серед усього живого на Планеті.

Як зазначає І. П. Ящук, соціальне партнерство в освіті – провідний механізм досягнення якості освіти, особлива взаємодія освітніх установ з суб'єктами та соціальними інститутами, державними установами, суспільними органами, спрямована на узгодження, реалізацію інтересів усіх учасників цього процесу та досягнення освітньої мети [5].

Оскільки, якістю освіти визначають рівень знань і вмінь розумового, морального і фізичного розвитку тих, хто навчається, на певному етапі відповідно до поставлених цілей; рівень забезпечення навчальної діяльності і надання освітніх

послуг учасникам освітнього процесу навчально-виховним закладом, то про якість освіти свідчить насамперед її відповідність освітньому стандарту, проте одні педагоги вбачають показники "якості освіти" у кількості виставлених учням позитивних оцінок, інші – у розвитку особистості дитини. З точки зору інноваційної педагогіки новою якістю освіти є належна якість не лише навчання, а й виховання, ступінь розвиненості особистості людини, яка навчається, її підготовленості до продовження навчання, самостійного життя. Вимоги до якості освіти змінюються з розвитком нових технологій, систем комунікацій, ускладненням соціальних зв'язків, одним із найважливіших засобів забезпечення якої є інноваційність освітнього пошуку, що означає:

- відкритість вихователя до діалогічної взаємодії з вихованцями, яка передбачає рівність психологічних позицій обох сторін;

- відкритість культурі й суспільству, яка виявляється у прагненні педагога змінити дійсність, дослідити проблеми та обрати оптимальні способи їх розв'язання;

- відкритість свого «Я», власного внутрішнього світу, тобто організація такого педагогічного середовища, яке сприяло б формуванню і розвитку образу «Я» [4].

Отже, в сучасних умовах розвитку суспільства, в умовах реформування освітньої галузі, на ринок освітніх послуг швидкими темпами впроваджується нова інноваційна технологія соціального партнерства, яка допомагає сучасному учневі реалізувати себе в суспільстві, гідно презентувати свою особистість на ринку праці в нашій державі та за її межами, оволодіння принципами якої позитивно впливає на формування важливих якостей сучасної молоді та на розвиток соціуму і формування нової української нації в європейській спільноті.

Література

1. Енциклопедія освіти / АПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. – 2016. – 36 с. – Режим доступу: novashkola@mon.gov.ua.

3. Радкевич В. Принципи модернізації професійно-технічної освіти [Електронний ресурс] / В. Радкевич // Порівняльна професійна педагогіка. – 2012. – №1. – С. 9.

4. Химинець В. В. Інновації в початковій школі / Химинець В. В., Кірик М. Ю. – Тернопіль: Мандрівкць, 2012. – 312 с.

5. Ящук І. П. Основи соціального партнерства в навчально-виховному закладі у творчій спадщині В. Сухомлинського / І. П. Ящук // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 1.46. – С. 176–180. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2014_1.46_35

УДК 1(091)(470):930.1

Білавич Г. В., Савчук Б. П.

РИТОРИЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІОГРАМИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Постановка проблеми. Перебудова вищої школи передбачає виведення вищої освіти на світовий рівень, а тому торкається багатьох проблем, серед яких чільне місце належить проблемі формування висококваліфікованих педагогічних кадрів які б майстерно володіли усною переконуючою комунікацією – ораторським мистецтвом. Виховання культури риторичної особистості вчителя – випускника вишу – базується на головних принципах педагогіки, риторики, психології, мистецтва.

Аналіз останніх досліджень. Проблема формування риторичної культури